

Vasárnapi iskola a lengyeleknél

Vasárnapi iskolánk szervezetének mélyebb elemzése, a tanárok munkája és saját tevékenységükről alkotott véleményük megismerése, a – számukat tekintve hozzánk hasonló lélekszámú – kisebbségek képviselőivel való megbeszélések, a polonisztika tanszékek (ELTE, JPTE) munkatársaival folytatott eszmecsere alapján levont észrevételeimet szeretném megosztani Önökkel, és változtatási javaslatokat megfogalmazni a jövőt illetően.

1. Jelenleg nincs egységes programunk, nincsenek tankönyveink és segédanyagaink. Az előző önkormányzat által javasolt iskola-koncepció véleményünk szerint – és ezt a szakértők is osztják – nem valósítható meg, mivel nem veszi figyelembe kisebbségünk valós helyzetét (a területi szétszórtságot) és a gyerekek évről-évre csökkenő számát.

2. Az említett elgondolás túl megterhelő – egyes osztályokra lebontott – programot javasol: ez megfelelő lehet egy elit lengyel iskola számára, de nem használható olyan helyzetben, amikor a lengyelt mint idegen nyelvet tanítjuk. Nem veszi figyelembe azt a tényt sem, hogy a nagykövetség mellett már működik egy lengyel iskola.

3. Az elmúlt tanévben az oktatás színvonalát javítandó, tanárainknak Budapesten továbbképzést szerveztünk, négy személynek pedig lehetővé tettük a részvételt a lengyelországi konzervatóriumon. Az idén Varsóban és Lublinban tíz tanár vesz részt továbbképzésen, és segédanyagokat is szereztünk be.

Mik a terveink a jövőre nézve?

1. Az első teendő egy kétlépcsős oktatási program kidolgozása a lengyel, mint idegen nyelv tanítására. Ebben számítunk a lengyel és a magyar oktatási tárcák beígért segítségére, a lublini és lodzi módszertani központok, valamint a pécsi és piliscsabai polonisztika tanszékek munkatársainak támogatására.

2. Szeptembertől Budapest területén működni kezd egy óvodai csoport, amely kidolgozott foglalkoztatási tervet ajánl a legfiatalabbaknak: ide várjuk a jelentkezőket! Az óvoda célja a lengyel nyelv tanítása, és a gyerekek előkészítése a lengyel iskola követelményszintjére.

3. Programunkban a Budapesten a nagykövetség mellett működő magas színvonalú lengyel iskolára is tekintettel vagyunk. Érdemes azon is elgondolkozni, hogy azokat a gyerekeket, akik otthon nem szerzik meg a lengyel iskolában tanuláshoz szükséges nyelvtudást, célszerű lenne-e a Budapesten is működő vasárnapi iskolákban felkészíteni erre.

4. Érdemes megvizsgálni annak a lehetőségét is, hogy meg lehetne-e nyitni vidéken – ott, ahol erre igény van, pl. Szentendrén vagy Kaposváron – a lengyel iskola kihelyezett tagozatait. Természetesen ellátva azokat a megfelelő segédanyagokkal (tankönyvekkel, kazettákkal, könyvekkel stb.) is. A helyi tanárokat

intenzíven kiképezve, vagy – ha ez elengedhetetlen – állandó vagy időszakos jelleggel budapesti tanárokat delegálva oda.

A tanárok képzettsége

Ez továbbra is komoly probléma, mivel kb. 70 százalékuk nem rendelkezik a megfelelő képesítéssel. Véleményem szerint még az sem garantálná a lengyel – mint idegen – nyelv sikeres tanítását, hogy valaki évekként ezelőtt polonisztikát végzett Lengyelországban. Nálunk viszont mérnökök, általános képzettségű pedagógusok és közgazdászok tanítanak, néhány hetes nyelvtanítási módszertani tanfolyam elvégzése után. Hálásak vagyunk nekik ezért, és továbbra is számítunk rájuk. Hosszabb távon azonban a mostani tanárok továbbképzése nem oldja meg a kérdést, hanem arra kell törekednünk, hogy megfelelő képesítésű oktatókat is alkalmazzunk.

Mit tettünk a tavalyi évben ezen a téren? Lehetőségeink keretei között továbbképzéseket szerveztünk Budapesten, tanáraink részt vettek a 3. pontban említett lengyelországi képzéseken, megbeszéléseket folytattunk a lengyel és a magyar oktatási tárcákkal, a Wspólnota Polska egyes tagozataival, a magyarországi polonisztika tanszékekkel és módszertani központokkal olyan intenzív, magas szakmai színvonalú tanfolyamok szervezése tárgyában, amelyek figyelembe veszik a mi magyar valóságunkat és lehetőségeinket.

Ez a munka nyáron is folytatódott, és reméljük, hogy szeptember 15-én már kész koncepcióval és programmal tudunk előállni.

Tankönyvek, segédanyagok

Tanáraink tankönyvek és oktatási segédanyagok nélkül voltak kénytelenek dolgozni. Mindegyikük olyan könyvből tanított, amilyenhez egyénileg hozzájutott. Mit tervezünk? Az egységes program kidolgozása után, minden követ megmozgattunk, hogy eszközöket szerezzünk a megfelelő tankönyvek kiadására. Addig is a varsói Wspólnota Polskától kapott szótárak, könyvek, videokazetták mentik meg a helyzetet. Ezek már el is jutottak a tanárokhoz.

Befejezésül szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik segítettek. Első sorban tanárainknak áldozatos, lelkiismeretes, sokszor nagyon nehéz körülmények között végzett munkájukért. Külön köszönet illeti Elzbieta Stryjniak (Pécs), Asia Priszler és Anna Láng (Budapest), Elzbieta Szabó (Gödöllő), Grazyna Fábrián és Kandóné Anna Szewczuk (Miskolc), továbbá Agnieszka Meitner (Székesfehérvár) tanárainkat.

Remélem, a következő tanévet sokkal jobban felkészülve, és a megfelelő oktatási anyagokkal ellátva kezdhetjük meg.

Csúcs Lászlóné